

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.015/2020/5.

A tanács tagjai: Dr. Farkas Attila a tanács elnöke
. Gáspár Mónika előadó bíró
. Csőke Andrea bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Dezsényi Ügyvédi Iroda

Az alperes:

Az alperes képviselői: dr. Ladányi Nikoletta ügyvéd

A per tárgya: vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a felülvizgálni kért jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 11.Gf.40.349/2019/5. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és határozatának száma:

Budapest Környéki Törvényszék 8.G.40.749/2016/50. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes 1997. november 5-től 2012. szeptember 17-ig önálló cégjegyzési joggal vezető tisztségviselője - egyben 2012. szeptember 25-ig tagja is - volt a 2013. február 1-jével felszámolás alá került **I.N.** Szállítmányozási és Szolgáltató Kft.-nek (korábbi cégneve: ... Szállítmányozási és Szolgáltató Kft.; a továbbiakban: adós gazdálkodó szervezet).
- [2] Az alperes ügyvezetése alatt az adós 2012. szeptember 25-én 5.800.000 Ft vételár ellenében megvásárolta a társaság másik tagja, **T.V.** társaságban fennálló 5.800.000 Ft névértékű üzletrészt.
- [3] Ezt követően a 2012. szeptember 27-i üzletrész-adásvételi szerződéssel az adós és az alperes a

mindösszesen 20.000.000 Ft névértékű üzletrészeiket 2.000.000 Ft vételárért értékesítették az IL I.G. Kft. részére.

- [4] Az adós az ellene 2012. október 15-én kezdeményezett felszámolási eljárásban 2013. február 1-jei hatállyal felszámolás alá került.
- [5] A felperes a felszámolási eljárásban hitelező; hitelezői igényét - a D. GmbH jogutódjaként - 27.146.153 Ft összegben vette nyilvántartásba a felszámoló. A D. GmbH követelése az adóssal kötött szállítási keretszerződés alapján 2012. augusztus 14. és 2012. szeptember 14. közti esedékességgel kiállított számlákon alapult.
- [6] Az adóst - a felszámolási eljárás egyszerűsített szabályok szerinti befejezését követően - a cégbíróság a cégjegyzékből törölte.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [7] A felperes keresetében a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 33/A. § (1) bekezdése alapján annak megállapítását kérte, hogy az alperes az adós vezető tisztségviselőjeként felelősséggel tartozik a két üzletrész-átruházási szerződés eredményeként 5.220.000 Ft összegben okozott vagyonsökkenésért.
- [8] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az első- és másodfokú bíróság határozata

- [9] Az elsőfokú bíróság ítéletével a kereset szerint megállapította az alperes felelősségét az adós vezető tisztségviselőjeként abban, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezői érdekek figyelembevételével látta el és ezzel a társaság vagyona 5.220.000 Ft mértékben csökkent; 5.220.000 Ft erejéig kártérítési felelősséggel tartozik a felszámolási eljárásban ki nem elégített hitelezői követelésekért.
- [10] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a keresetet elutasította.
- [11] A jogerős ítélet indokolásában leszögezte az ítélőtábla, hogy a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésére alapított felelősség megállapítása iránti perben, kereseti tényállításai szerint a felperes bizonyítási kötelezettségébe tartozott annak bizonyítása, hogy az adós felszámolás alatt áll, a felperes a felszámolási eljárásban nyilvántartásba vett hitelező, az alperes a felszámolás kezdő időpontja előtti három évben az adós vezető tisztségviselője volt, az adós fenyegető fizetéseképtelensége az általa meghatározott időpontban bekövetkezett, végül hogy ezt követően a vezető megjelölt magatartása az adós vagyont csökkentette vagy a hitelezők követeléseinek teljes kielégítését megghiúsította, illetve hogy a vezető elmulasztotta a környezeti terhek rendezését. Törvényi vélelemre történő kereseti hivatkozás esetén a bizonyítás az általános szabályoktól annyiban tér el, hogy a felperesnek a számvitelről 2000. évi C. törvény 153-154. §-aiban írt éves beszámoló (mérleg) letétbehelyezési és közzétételi kötelezettség elmulasztását, illetve azt kell igazolnia, hogy az alperes nem teljesítette a Cstv. 31. § (1) bekezdés a)-d) pontja szerint beszámolóképzési, irat- és vagyonátadási, tájékoztatási kötelezettségét a felszámoló felé.
- [12] Jelen ügyben a törvényi vélelem szabálya nem volt alkalmazható, ezért a felperes bizonyítási kötelezettsége az általános szabályok szerint alakult. Idetartozóan akkor lett volna megállapítható az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete, amennyiben a bizonyítási eljárást kétségtelenné teszi, hogy a megjelölt időpontban az adós rövid lejáratú kötelezettségeinek összege meghaladja a likvid eszközeinek értékét, mivel a gazdálkodó szervezet vezetői ekkor láthatják előre, hogy a gazdálkodó szervezet nem lesz képes esedékességgel a vele szemben fennálló követeléseket kielégíteni.
- [13] A felperes a csatolt iratokkal nem bizonyította, hogy a 2012. augusztus 14-én, illetve 2012. szeptember 25-én fennálló tartozások mellett miként alakult az adós vagyona, különösen likvid eszközei. A 2011. december 31-i fordulónappal összeállított mérleg eszközértékére (529.724e Ft eszközállományon belül a forgóeszköz 303.373e Ft-ot tett ki), az alperes személyes meghallgatására

tekintettel - amely 2012. augusztus 14-ével jelentős vagyronról adott számot (szolnoki ingatlanvagyron 10-15.000.000 Ft értékben, 10 db tehergépjármű, UniCredit Banknál 10.000.000 Ft nagyságrendű bankszámla-követelés, 5-10.000.000 Ft értékű műhelyfelszerelés, 5.000.000 Ft értékű irodai felszerelés, amelyet 5-10.000.000 Ft-os adósi tartozás terhelt) -, figyelembe véve továbbá a felszámolási zárójelentés felszámolási vagyronra vonatkozó adatát (2.500.000 Ft ingatlan, 580.562 Ft pénzeszköz), csupán az volt megállapítható a perben, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet felperes által megjelölt idején, 2012. augusztus 14-ével az adósnak fennállt lejárt tartozása, de azzal szemben nem nyert bizonyítást a társaság vagyona, a 2011. december 31-én meglevő vagyron sorsa, alakulása a megjelölt időpontig. Az ítéltábla hangsúlyozta, hogy a bizonyítás e körben a felperest terhelte, amelynek iratok hiányában nem tudott eleget tenni. Az irathiany nem volt az alperes terhén értékelhető, hiszen a társaság iratainak átadása a felszámoló felé nem az alperes, hanem az őt követő vezető tisztségviselő (a per korábbi I. rendű alperese) kötelezettsége volt.

- [14] Mindebből következően az alperes felelősségének megállapításához szükséges egyik tényállási elem - a társaság fenyegető fizetéseképtelensége bekövetkezésének - bizonyítása nélkül nem lehetett következtetni az alperes vezető tisztségviselői felelősségére, az üzletrész egyébként vagyonsökkenést eredményező átruházása miatt.

Felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [15] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és - tartalmilag - az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.
- [16] Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet a Cstv. 33/A. §-ába és a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 206. § (1) bekezdésébe ütközően jogszabálysértő.
- [17] Kifejtette, hogy a Kúria Gfv.30.544/2018/4. számú ítéletéből kitűnően a bírósági gyakorlat megállapíthatónak tartja a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését abban esetben is, ha az adós csupán egyetlen hitelező felé nem tudja esedékességkor kiegyenlíteni tartozását, amelyről a vezető tisztségviselő tud vagy tudhat. Amennyiben nem likviditási ok vezet a tartozás kiegyenlítésének elmaradásához, azt a vezető tisztségviselőnek kell bizonyítania.
- [18] A perben hivatkozott a felperes arra, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet egy konkrét hitelező, a felperes jogelődje felé lejárt adósi tartozás esedékességének időpontjában következett be azáltal, hogy fizetési kötelezettségének az adós nem tett eleget.
- [19] A másodfokú bíróság a Kúria megjelölt döntésétől eltérve tartotta szükségesnek a 2011. december végén meglevő likvid vagyron vizsgálatát ahhoz, hogy 2012. augusztus 14-ével tisztázható legyen az adós tartozásával szembeállítható likvid vagyron. Tévedett a másodfokú bíróság abban is, hogy a felperes terhén értékelte az egyébként szükségtelen bizonyítás elmaradását. Álláspontja szerint azzal, hogy bizonyította az egyetlen hitelező felé fennálló tartozás kiegyenlítésének elmaradását, amelyről az alperes tudott, illetve kellő gondosság mellett tudnia kellett, ugyanakkor maga az alperes nem igazolta, hogy nem likviditási okok vezettek a tartozás kiegyenlítésének elmaradásához, igazolta perben a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését konkrét hitelezői igény miatt. Megjegyezte, hogy 2012. augusztus 14-én a felperes jogelődjén felül számos hitelező felé állt fenn tartozása az adósnak (P.K. Kft., P.A.H. Kft., C.H. Kft., J.V. Zrt., N.J. e.v.), amelyekből szintén következtetni lehet az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetére.
- [20] Állította, hogy az ügyben eljáró bíróságok közül az elsőfokú bíróság következtetett helyesen arra, hogy az alperes az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkezését követően a 2012. szeptember 25-i, majd a 2012. szeptember 27-i szerződések megkötésével ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el, amellyel az adós vagyona 5.220.000 Ft-tal csökkent.
- [21] Az alperes felülvizsgálati ellenérelme a jogerős ítélet hatályban fenntartására irányult. Egyetértett a jogerős ítélet indokaival.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [22] A Kúria a jogerős ítéletet a rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és azt az ott megjelölt okból nem találta jogszabálysértőnek.
- [23] A felülvizsgálati eljárás korlátaiból következően [rPp. 272. § (2) bekezdés, 275. § (2) bekezdés] a Kúriának abban a kérdésben kellett állást foglalnia a felperes felülvizsgálati kérelme alapján, hogy az ügyben másodfokon eljáró bíróság a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének téves értelmezésével, avagy a bizonyítási eljárás eredményének jogszabályba ütköző értékelésével következtetett-e arra, hogy adott ügyben - a felperes által megjelölt időpontra vetítetten - nem volt megállapítható az adós fizetéseképtelenségével fenyegető helyzet.
- [24] A Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében szabályozott tényállás kártérítési jellege miatt a törvényben meghatározott konjunktív tényállási elemek - az alperest legitimáló elemen túl a fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkezése és az azt követően tanúsított, a hitelezői érdek elsődlegességét sértő, jogellenes ügyvezetői magatartás, valamint az azzal okozati összefüggésben bekövetkező társasági vagyonsökkenés - együttes megvalósulása az, ami megalapozza felszámolás alá került gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselőjének kártérítési felelősségét.
- [25] Leszögezi a Kúria, hogy ítélkezési gyakorlatában - miként azt a Kúria Polgári Kollégiuma adott kérdést vizsgáló joggyakorlat-elemző csoportjának 2017. február 6-án elfogadott összefoglaló véleménye is kiemeli (A/II.2.2.) - nem tekinti azonosnak a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének feltételeit az adós fizetéseképtelenségének megállapításához szükséges, a Cstv. 27. § (2) bekezdésében írt feltételekkel. Az adós felszámolása elrendelésének - a vonatkozó törvényes feltételek mibenlétéből következően - nem szükségszerű feltétele, hogy az adós fizetéseképtelen helyzetben legyen, ezért önmagában a felszámolás elrendeléséből nem lehet következtetni az adós fizetéseképtelenségével fenyegető helyzetre.
- [26] A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének vizsgálata a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében megadott fogalommeghatározásból következően (Kúria Gfv.VII.30.405/2018/5.) vagyoni szemléletet igényel: a törvényi szabályozás középpontjában az esedékes tartozások és azokhoz tapadva a tartozások kiegyenlítésére alkalmas, avagy arra alkalmatlan adósi vagyon áll. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet akkor következik be, amikor az adós - likvid vagyon hiányában - nem képes az esedékes tartozásai kiegyenlítésére (objektív feltétel), és erről az adós vezető tisztségviselője tudomást szerzett, illetve kellő gondosság esetén tudomást kellett szereznie (szubjektív feltétel). A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet objektív feltétele akkor állapítható meg, ha az adós esedékes tartozásainak összege meghaladja a társaság likvid vagy likviddó tehető vagyonát. Mindez egyben azt is jelenti, hogy nem teszi megállapíthatóvá a fenyegető fizetéseképtelenséget önmagában az, ha az adós esedékes fizetési kötelezettségeinek nem tesz eleget, ha tartozásait - nem a szükséges vagyoni forrás hiányában, hanem más okból - nem egyenlíti ki.
- [27] A felperes álláspontjától eltérően nem tartalmaz az előzőektől eltérő jogértelmezést a Kúria Gfv.VII.30.544/2018/4. számú határozata sem, amelyben a Kúria azt emelte ki, hogy akár egyetlen hitelezői igény is alkalmas lehet - az előzőekben részletezett szempontrendszer mellett - az adós fizetéseképtelenségével fenyegető helyzet megállapításához.
- [28] A másodfokú bíróság helytálló vizsgálati módszert alkalmazott, amikor a kereset tényállításaihoz kötötten a felperes által e körben megadott, illetve az ügyvezetői felelősség alapjául megjelölt alperesi magatartás idejéhez mérten, nem egyedül az adós fennálló tartozásainak mértékét, hanem azzal együtt az esedékes tartozások fedezeteként értékelhető (likvid) adósi vagyont is vizsgálni rendelte, és a kettő összevetésével tartotta lehetségesnek tisztázni a fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkezését.
- [29] A felülvizsgálati kérelem a bizonyítékok jogszabálysértő mérlegelése miatt, az rPp. 206. § (1) bekezdése szerint is állította a jogerős ítélet jogszabálysértő jellegét, amellyel kapcsolatban a Kúria elsőként arra mutat rá, hogy a felülvizsgálati eljárásban - a felülvizsgálati kérelem rendkívüli

perorvoslat jellegéből következően - nincs helye a bizonyítékok ismételt egybevetésének és felülmérlegelésének (BH2013.119., BH2002.29.). A jogerős ítélet akkor tekinthető megalapozatlannak a tényállás megállapítása körében és bírálható felül jogszabálysértés miatt az rPp. 206. §-a alapján, ha a tényállás iratellenes, a bizonyítékok mérlegelésének eredménye okszerűtlen. A bizonyítékok mérlegelése abban az esetben tekinthető okszerűtlennek, ha az adott bizonyítékokból kizárt volt a másodfokú bíróság által elfogadott következtetés. Amennyiben a beszerzett bizonyítékok értékelésének eredményeként lehetséges volt, vagyis nem volt kizárt az adott tényállás megállapítása a logika szabályai szerint, az ítéleti tényállás nem bírálható felül, akkor sem, ha a felülvizsgálati eljárásban eljáró bíróság a bizonyítékok egybevetésével más ténybeli következtetésre jutna. A felülmérlegelés tilalmát áttörni engedő hiba, nyilvánvalóan okszerűtlen következtetés pedig akkor állapítható meg, amennyiben a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülbírált ítélettől eltérő következtetésre lehetne jutni (BH2013.119., BH2006.403).

- [30] A felperes felülvizsgálati kérelmében lényegében egyedül a 2012. augusztus 14-i tartozásállomány tényében, vagyis a korábban kifejtettek szerint a fenyegető fizetéseképtelenség egyik - a fenyegető fizetéseképtelenség megállapításához önmagában elégtelen - elemében jelölte meg a felülvizsgálni kért ítélet hibáját a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményének értékelése körében. Az adós fennálló tartozását azonban maga a felülvizsgálni kért ítélet is rögzítette. A felülvizsgálati kérelem nem tartalmazott viszont érvelést a fenyegető fizetéseképtelenség további fogalmi eleme, az adós adott időben fennálló és az esedékes tartozásokat el nem érő likvid vagyontárára. A felperes ehhez kapcsolódóan - az előadott jogszabálysértéssel összhangban álló, megfelelő jogszabályhely megjelölése nélkül [rPp. 272. § (2) bekezdés, 275. § (2) bekezdés] - kötelezettségének hiányára utalt csupán a fenyegető fizetéseképtelenség bizonyításával összefüggésben. A bizonyítási kötelezettség meghatározása azonban a jogerős ítéletben megfelel az rPp. 164. § (1) bekezdésének.
- [31] Az ügyben másodfokon eljáró bíróság tehát jogszabálysértés nélkül következtetett arra, hogy 2012. augusztus 14-ével vizsgált vagyoni állapot keretében önmagában az adós tartozásainak fennállásából és mértékéből - a vagyoni szemléletet igénylő fenyegető fizetéseképtelenség másik eleme, a tartozás kiegyenlítésére alkalmas adósi vagyon ismerete nélkül - nem lehetett megállapítani az adós fenyegető fizetéseképtelenségének bekövetkezését és fennállását a felperes előadása szerint, ennél fogva azt sem, hogy az alperes a fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkezése után, a tevékenységére ettől kezdődően irányadó hitelezői érdekekkel szembehelyezkedve intézkedett az adós üzletresztének eladásáról.
- [32] A kifejtettek értelmében a Kúria az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [33] Az eredménytelen felülvizsgálati kérelem alapján a felperes az rPp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó rPp. 78. § (1) bekezdése szerint köteles megfizetni az alperes ügyvédi munkadíjából álló felülvizsgálati eljárási költségét, amelyet a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3), (5) és (6) bekezdése alapján a kifejtett tevékenységgel arányban, áfa felszámítása nélkül határozott meg.
- [34] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el.

, 2020. december 8.

. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Gáspár Mónika s.k. előadó bíró, Dr. Csőke Andrea s.k. bíró

A kiadmány hitelűl: